Osayleiskaavan
kaavaselostuksen
liiteaineisto
LIITE 1

Vastaanottaja

Haapaveden kaupunki

Päivämäärä

12.8.2024
Päivitykset 18.9.2024, 26.10.2026

SIKOKANKAAN TUULIVOIMA-PUISTON OSAYLEISKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

SIKOKANKAAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA
OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Konsultin projektinro	**1510070126**
Vastaanottaja	**Haapaveden kaupunki**
Asiakirjatyyppi	**Osallistumis- ja arviointisuunnitelma**
Versio	**1.2**
Laatija	**Ella Joona**
Tarkastaja	**Eija Kinnunen, Ramboll**
Hyväksyjä	**Mikael Vuorinen, Enersense Wind Oy**
Kuvaus	**Sikokankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma** **18.9.2024 päivitys / 4.2 Maakuntakaavat, vireillä oleva energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava** **25.10.2025 päivitys / 26.10.2026 päivitys / 1., 2., 3. hanketiedot 4.2 maakuntakaavat, 6.3 Osalliset, naapurikunnat, vesiosuuskunnat, 8. yhteystiedot**

Ramboll
Kiviharjunlenkki 1 A
90220 OULU

P +358 20 755 611
https://fi.ramboll.com

Ramboll Finland Oy

Y-tunnus 0101197-5, ALV rek.
Kotipaikka Espoo

SISÄLLYS

1.	**Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä osayleiskaavan tarkoitus**	**1**
2.	**Suunnittelualue**	**2**
3.	**Perustietoa hankkeesta**	**3**
4.	**Kaavoitustilanne ja muut tuulivoimahankkeet**	**4**
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	4
4.2	Maakuntakaavat	4
4.3	Yleiskaavat	14
4.4	Asemakaavat ja ranta-asemakaavat	16
4.5	Lähialueen tuulivoimahankkeet	17
5.	**Laadittavat selvitykset ja vaikutusten arviointi**	**19**
6.	**Osayleiskaavoituksen vaiheet, aikataulu ja osallistuminen**	**21**
6.1	Osallistuminen kaavoitukseen	21
6.2	Tiedottaminen	21
6.3	Osalliset	22
6.4	Kaavoituksen suunniteltu aikataulu	23
7.	**Kaavoituksen valmistelu ja ohjaaminen**	**25**
8.	**Lisätietoja kaavoituksesta**	**25**

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAN SEKÄ OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 63 §:n mukaan kaavoitustyöhön tulee sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön verraten tarpeellinen suunnitelma kaavoituksen osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kaavatyön aloitusvaiheessa, ja kaavan osalliset voivat lausua siitä mielipiteensä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa kaavoituksen aikana.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa selostetaan se, mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, millainen on kaavoituksen aikataulu, mitkä ovat suunnittelutyön lähtökohdat ja tavoitteet sekä millaiset selvitykset ja vaikutusten arvioinnit kaavatyön aikana toteutetaan.

Haapaveden kaupunginhallitus hyväksyi Enersense Wind Oy:n kaavoitusaloitteen osayleiskaavan laatimisesta Sikokankaan alueelle kokouksessaan 25.9.2023 § 235. Hankkeen omistus siirtyi helmikuussa 2025 Fortumille. Hankkeesta vastaava on Fortumin omistama tytäryhtiö Sikokangas Wind Farm Oy. Käynnistettävä osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisesti siten, että osayleiskaavaa voidaan käyttää rakennusluvan perusteena. Osayleiskaava laaditaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lain (YVA-laki) mukaisesti erillismenettelynä, jossa ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan kaavoituksen rinnalla omana hankkeenaan.

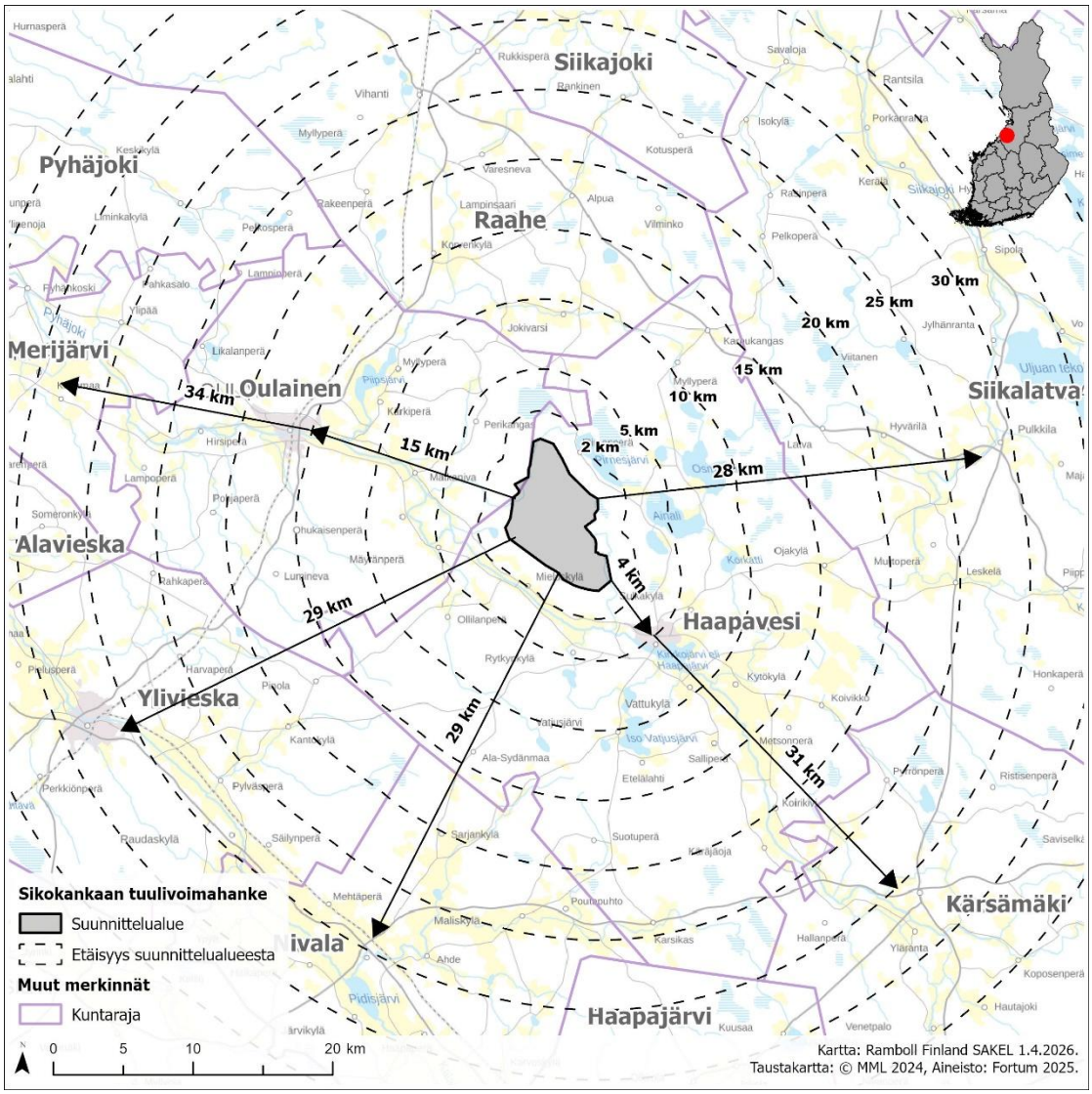
Osayleiskaavoituksen rinnalla on samanaikaisesti meneillään Sikokankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely). YVA-menettelyn yhteydessä tutkitaan hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Fortum suunnittelee YVA-menettelyssä Sikokankaan hankealueelle enintään 26 tuulivoimalan suuruista tuulivoimapuistoa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä ja yksikköteho enintään 10 MW. Alue sijaitsee noin 5 kilometrin päässä Haapaveden keskustasta luoteeseen. Alue on tällä hetkellä metsätalouskäytössä ja soveltuu hyvin tuulivoimatuotantoalueeksi.

YVA-menettelyssä laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään osayleiskaavoituksessa, jossa ratkaistaan hankkeen toteuttaminen. Osayleiskaavassa määritellään muun muassa voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Kaavassa voidaan antaa myös määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi sekä tuulivoimaloiden purkamista ja alueen ennallistamista koskien. Sähkönsiirtoa koskevat merkinnät osoitetaan osayleiskaavassa siltä osin, kun ne sisältyvät hankealueelle.

2. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee Haapaveden kunnassa noin viisi kilometriä kuntakeskuksesta luoteeseen. Alustava suunnittelualueen rajaus on sama kuin YVA-ohjelmassa, ja rajaus voi tarkentua suunnittelun aikana. Hankealue sijoittuu Haapaveden ja Oulaisten kunnan rajalle. Matkaa Oulaisen keskustaan on noin 15 kilometriä hankealueen rajalta. Alle 30 kilometrin säteellä hankealueesta sijaitsevat myös Siikalatvan, Siikajoen, Kärsämäen, Haapajärven, Nivalan, Ylivieskan, Alavieskan, Merijärven, Pyhäjoen sekä Raahen kunnat/kaupungit. Kokonaispinta-alaltaan tuulivoimahankkeen hankealue on 4582 hehtaaria.

Suunnittelualue on pääosin metsätalouskäytössä eikä alueella sijaitse asuin- tai lomarakennuksia. Lähin asuinrakennus sijaitsee voimaloista noin 2,2 km etäisyydellä ja lähin lomarakennus noin 1,1 km päässä suunnitelluista voimaloista. Lähimmät tiiviimmin rakennetut alueet sijoittuvat tuulivoimahankkeen lounaispuolelle Mieluskylään noin kahden kilometrin etäisyydelle ja kaakkoispuolelle Haapaveden kuntakeskukseen 4-5 kilometrin etäisyydelle. Hankealueen koillispuolella alle kahden kilometrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta sijaitsee Pirnesjärvi, jonka rannalle on keskittynyt lomarakentamista. Loma-asutusta sijoittuu myös Ainalin vesialueiden rannoille.

Kuva 2.1. Suunnittelualueen sijainti.

3. PERUSTIETOA HANKKEESTA

Fortum suunnittelee Haapaveden kaupungin Sikokankaan alueelle tuulipuistoa. Sikokankaan hankkeen tavoitteena on lisätä osaltaan tuulivoimatuotantoa ja siten tukea kansallisia sekä alueellisia energia- ja ilmastotavoitteita. Sikokankaan tuulivoimapuisto sijoittuu Haapaveden kunnan alueelle, mutta osa hankealueesta rajoittuu Haapaveden ja Oulaisten kaupunkien rajalle.

Sikokankaan tuulivoimapuistoa suunnitellaan YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen myötä. Sikokankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA-menettely) arvioidaan kaksi toteutumisvaihtoehtoa (VE1 ja VE2) sekä niin sanottu nollavaihtoehto (VE0), jossa hanketta ei toteuteta.

- **Vaihtoehto 1 (VE1)**
  Sikokankaan alueelle rakennetaan enintään 26 voimalan tuulipuisto. Voimaloiden yksikköteho on enintään 10 MW ja hankkeen kokonaisteho enintään 380 MW.
- **Vaihtoehto 2 (VE2)**
  Sikokankaan alueelle rakennetaan enintään 25 voimalan tuulipuisto. Voimaloiden yksikköteho on enintään 10 MW ja hankkeen kokonaisteho enintään 250 MW.

Molemmissa vaihtoehdoissa rakennettavien voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä, napakorkeus enintään 250 metriä ja roottorin halkaisija noin 200 metriä.

Sikokankaan tuulipuisto liitetään valtakunnan verkkoon hankealueelta rakennettavan sähkönsiirtoyhteyden kautta joko Haapavedellä Pihtinevan sähköasemalla, Nivalassa Uusnivalan sähköasemalla tai Raahessa Lumijärven sähköasemalla. Tarkemmat sähkönsiirron ratkaisut selviävät suunnittelun edetessä. Alustavat YVA-menettelyssä arvioitavat sähkönsiirron vaihtoehdot ovat seuraavat:

- **Sähkönsiirron vaihtoehto 1**
  Rakennetaan uusi 25,7 kilometriä pitkä 400 kV ilmajohto Lumijärven sähköasemalle.
- **Sähkönsiirron vaihtoehto 2**
  Rakennetaan uusi 35,5 kilometriä pitkä 400 kV:n ilmajohto Uusnivalan sähköasemalle.

Sikokankaan tuulipuiston tuulivoimaloiden välinen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein. Tuulipuiston sisäiseen sähkönsiirtoon tarvittavat maakaapelit tullaan sijoittamaan pääsääntöisesti huoltoteiden yhteyteen. Maakaapelireitit tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Tarpeen mukaan alueelle rakennetaan myös huoltorakennus. Hankealueen rakentaminen vaatii yleensä olemassa olevan tiestön perusparannuksen ja/tai uusien teiden rakentamisen, jotta suuret voimaloiden osat saadaan kuljetettua alueelle. Rakentamisen aikana tarvitaan myös väliaikaisia varastointi-, pysäköinti- ja työmaaparakkialueita. Niiden sijainnit suunnitellaan hankkeen edetessä. Väliaikaiset alueet palautuvat takaisin muuhun, esimerkiksi metsätalouskäyttöön, rakentamisen päätyttyä.

Tuulivoimahankkeen rakentaminen aloitetaan yleensä tieverkoston parannuksella ja/tai uusien teiden ja sisäisen sähkönsiirron (maakaapelointi) rakentamisella, jonka lisäksi rakennetaan työskentely-, nosto- ja varastointialueet sekä sähköasema. Kullekin voimalalle rakennetaan ko. paikan pohjaolosuhteisiin soveltuva perustus, jonka päälle voimala pystytetään.

Sikokankaan tuulipuistohankkeessa kaikki suunnitellut toiminnot (pl. ulkoinen sähkönsiirto) sijoittuvat hankealueelle. Tuulipuiston rakentamisen, mukaan lukien tiestön perusparannus ja uusien teiden rakentaminen, perustustyöt sekä voimaloiden pystytykset ja sähköasennukset, ennakoidaan kestävän noin 2 vuotta.

Hankkeesta vastaava on neuvotellut tuulipuistoa varten tarvittavat maanvuokrasopimukset maanomistajien kanssa.

4. KAAVOITUSTILANNE JA MUUT TUULIVOIMAHANKKEET

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto päätti uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017, ja ne tulivat voimaan 1.4.2019.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden keskeisimpänä tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Uudistetuilla tavoitteilla on tarkoitus taittaa yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Lisäksi tavoitteiden tarkoitus on osaltaan myös sopeuttaa yhteiskuntaa ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energianhuolto.

Uusiutumiskykyisen energianhuollon tavoitteiden taustalla on Suomen ilmasto- ja energiapolitiikka, jonka vuoksi alueidenkäytössä on tarpeen varautua uusiutuvan energiantuotannon merkittävään lisäämiseen sekä tuulivoimapotentiaalin laajamittaiseen hyödyntämiseen. Tavoitteiden mukaan tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksikköihin ja voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin arvioidaan YVA-selostuksessa ja osayleiskaavoituksessa.

4.2 Maakuntakaavat

Sikokankaan tuulivoimapuiston alustava hankealue sijoittuu kokonaisuudessaan Haapaveden kunnan alueelle. Hankealueella on voimassa neljä Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavaa ml. energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava.

Voimassa olevat maakuntakaavat

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava on uudistettu vaiheittain vuodesta 2009 lähtien (MRL 27 §). Kokonaismaakuntakaavan merkinnät ja määräykset ovat kumoutuneet vaihemaakuntakaavoissa käsiteltyjen teemojen ja korjaavien merkintöjen osalta aina, kun vaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman.

Haapaveden kunnan alueella on voimassa seuraavat maakuntakaavat:

- 1. vaihemaakuntakaava
  - Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 2013 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 2015.
  - Kaavassa on käsitelty seuraavia teemoja: energiantuotanto ja -siirto (ml. tuulivoima-alueet), kaupan palvelurakenne, luonnonympäristö, liikennejärjestelmä ja logistiikka.
- 2. vaihemaakuntakaava
  - Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 2016 ja saanut lainvoiman 2017.

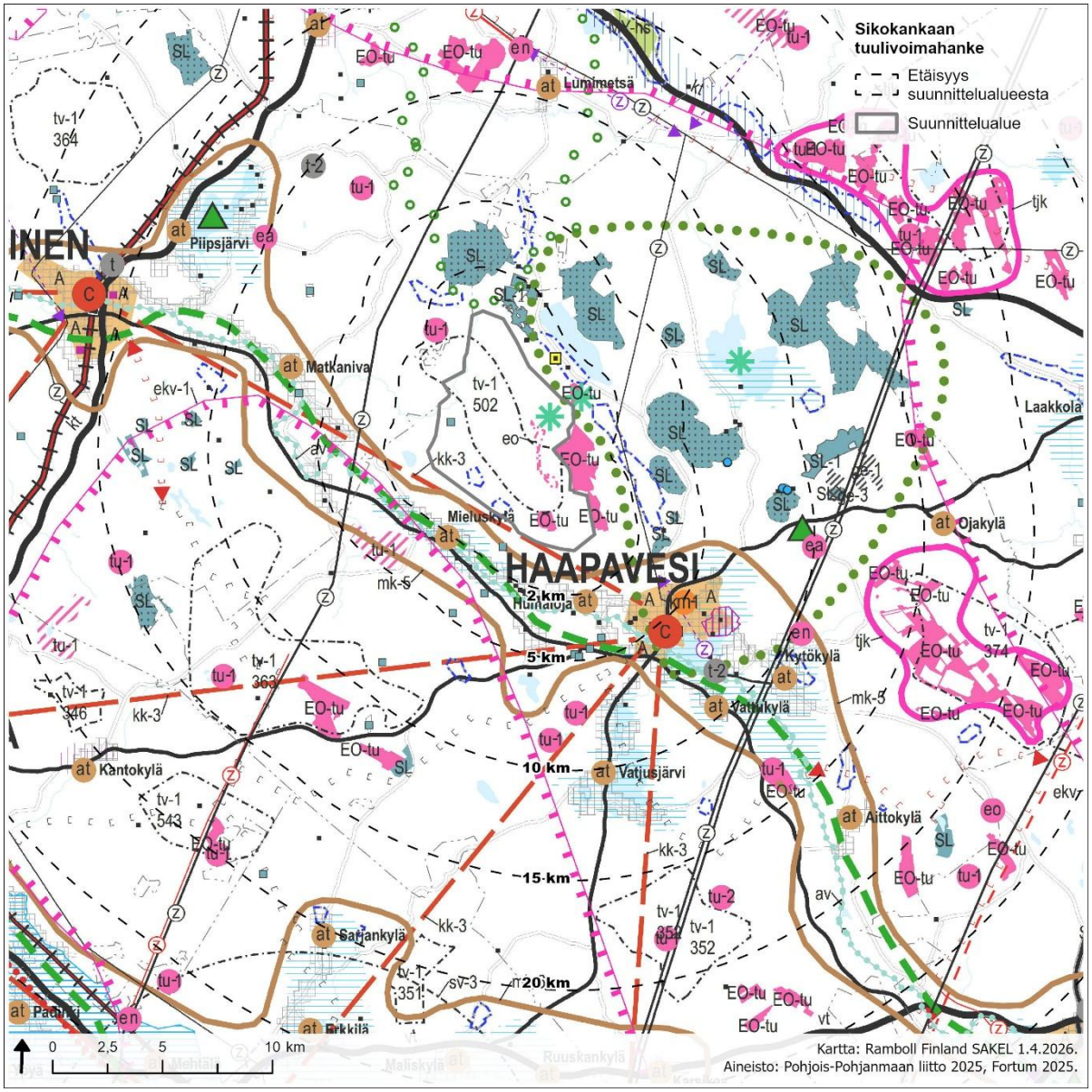
    - Kaavassa on käsitelty seuraavia teemoja: kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet, maaseudun asutusrakenne, virkistys- ja matkailualueet, seudulliset ampumaradat ja materiaalikeskukset, puolustusvoimien alueet.
- 3. vaihemaakuntakaava
    - Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 11.6.2018. Kaava sai lainvoiman 17.1.2022 KHO:n hylättyä viimeisen valituksen.
    - Kaavassa on käsitelty seuraavia teemoja: pohjavesi- ja kiviainesalueet, mineraalipotentiaali- ja kaivosalueet, Oulun seudun liikenne ja maankäyttö, tuulivoima-alueiden tarkistukset, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset sekä muut tarvittavat päivitykset, kuten seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet (osittain).
    - Seudullisella tuulivoima-alueella tarkoitetaan vähintään 10 tuulivoimalaa käsittäviä kokonaisuuksia.
- Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava
    - Hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa 27.5.2025. Maakuntahallitus määräsi 18.8.2025 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan alueidenkäyttölain 201 § nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman. Vaihemaakuntakaava kumoaa tai muuttaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen kaavaratkaisuja kaava-asiakirjoissa esitetyllä tavalla.

Sikokankaan hankealueelle sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisissa maakuntakaavoissa seuraavia kaavamerkintöjä: turvetuotantoalue, maa-ainesten ottoalue, pohjavesialue, luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue sekä luonnonsuojelualue. Voimaan ennen lainvoimaisuutta määrätyssä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa on alueelle lisäksi merkitty tuulivoimaloiden alue.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa Sikokankaan alueelle on osoitettu kaavamerkintä tv-1 eli kyseessä on maa-alue, joka soveltuu tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Lisäksi hankealuetta koskee kaavakarttaan merkitty ohjeellinen voimajohto 400 kV. Hankealueen länsipuolella on merkintä voimajohdolle 400 kV ja 220 kV. Sikokankaan hankealuetta lähimmät maakuntakaavassa osoitetut muut tuulivoimaloiden alueet sijoittuvat hankealueesta koilliseen (tv-1 396) reilun 15 kilometrin etäisyydelle ja lounaaseen (tv-1 543) reilun n. 9 kilometrin etäisyydelle. (Kuva 4.1).

Noin kahden kilometrin säteelle hankealueesta sijoittuu lisäksi myös muun muassa voimajohto 110 kV, kaksi kyläaluetta (at), valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen alue, muinaismuistokohde, maakunnallisesti arvokas maisema-alue (sininen vinoviivoitus), luonnonsuojelualueita (SL), luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitettu suoalue (SL-1), Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue, luonnon monikäyttöalue (vihreä palloviiva), maaseudun kehittämisen kohdealue (ruskea viiva) sekä Oulun eteläisen seudun kaupunkiverkko. Hankkeen suhde voimassa oleviin kaavoihin ja niissä osoitettuihin merkintöihin selvitetään yksityiskohtaisemmin YVA-ja osayleiskaavaselostuksessa.

Sikokankaan sijoittuminen voimassa olevissa maakuntakaavoissa on esitetty seuraavalla kartalla (Kuva 4.1).

Kuva 4.1. Yhdistelmäkartta Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisista maakuntakaavoista sekä voimaan määrätystä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavasta. hankealueen läheisyydessä (2026).

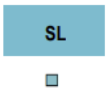
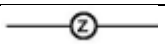
Sikokankaan suunnittelualueelle ja sen ympäristöön kohdistuvat kaavamerkinnät ja suunnittelumääräykset:

KEHITTÄMISPERIAATEMERKINNÄT	
kk-3	**OULUN ETELÄISEN ALUEEN KAUPUNKIVERKKO** Merkinnällä osoitetaan maakunnan eteläosan maaseutukaupunkien verkko, joka muodostaa Oulun eteläisen aluekeskuksen ydinalueen. **Suunnittelumääräykset:** Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kaupan ja muiden palvelujen, elinkeinoelämän, asutuksen, liikenteen ja virkistystoimintojen sijoittelussa on pyrittävä tehostamaan verkostokaupungin olemassa olevien yhdyskuntien alueiden käyttöä kuntien välisellä yhteistyöllä ja työnjaolla.

	Alueen kaupunkikeskuksiin voidaan sijoittaa seutua palvelevia vähittäiskaupan suuryksikköjä, jotka tulee sijoittaa siten, että ne ovat hyvin kevyt- ja joukkoliikenteen saavutettavissa.
 mk-5	**MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE (2. ja 3.vmkk)** Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutuasutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Vyöhykkeillä on tarvetta kehittää kuntien yhteistyöllä yhtenäisiä suunnitteluperiaatteita. **Kehittämisperiaatteet:** Alueita kehitetään jokiluontoon ja -maisemaan perustuvana sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja -kohteisiin tukeutuvana asumis-, virkistys- ja vapaa-ajan alueena ja luontomatkailuvyöhykkeenä. Maaseutua kehitettäessä sovitetaan yhteen maaseutuelinkeinojen, pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen tavoitteet, erityisesti maatalouden toimintaedellytykset huomioon ottaen. Loma-asutuksen ja matkailupalvelujen suunnitelmallisella kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Kohdealueella sijaitsevia taajamia kehitetään erityisesti jokimaiseman arvojen ja mahdollisuuksien pohjalta. **Suunnittelumääräykset:** Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestävään käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureittien kehittämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle. **Pyhäjokilaakso** Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota Pyhäjoen vedenlaadun parantamiseen. (2.vmkk)
	LUONNON MONIKÄYTTÖALUE (1., 2. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan virkistyskäytön kannalta kehitettäviä, arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia. **Suunnittelumääräys:** Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontoalueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reitistöjen muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen. (3.vmkk) Matinsuo - Lääväsuo - Kivisuon aluekokonaisuuden maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota arkojen eläinlajien elinmahdollisuuksien säilymiseen. (1.vmkk)

	VIHERYHTEYSTARVE (2.vmkk) Merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutujen ja jokilaaksovyöhykkeiden sisäisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia ulkoilun runkoreittejä ja niihin liittyviä pienialaisia virkistysalueita. Merkintään sisältyy sekä olemassa olevia että kehitettäviä ulkoilu-, pyöräily-, melonta- ym. reittejä. **Suunnittelumääräys:** Yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla tulee turvata virkistysalueiden ja -reittien seudullinen jatkuvuus ja kehittäminen sekä liittyminen virkistyskeskuksiin, suojelualueisiin ja kulttuuriympäristöihin.
OSA-ALUEIDEN ERITYISOMINAISUUKSIA ILMAISEVAT MERKINNÄT	
	MAA-AINESTEN OTTOALUE Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävät maa-ainesten ottoalueet ja kalliokiviainesten ottopaikat. **Suunnittelumääräykset:** Maa-ainesten otto tulee sovittaa alueen ympäristöarvoihin, arkeologiseen kulttuuriperintöön, pohjavesivaroihin ja muihin käyttötarpeisiin. Kalliokiviainesten otto on pyrittävä keskittämään ja sen ympäristövaikutukset tulee rajoittaa mahdollisimman suppeiksi. Maa-ainesten ottamisen tarkoituksenmukaisesta etenemisestä koko alueella ja sille soveltuvasta jälkikäytöstä on huolehdittava yksityiskohtaisessa suunnittelussa.
	POHJAVESIALUE (Energia- ja ilmastovmkk) Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeät (1-luokka) ja muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet sekä sekä pohjavesialueet (1E, 2E ja E), joiden pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemit ovat suoraan riippuvaisia. Tarkemmat tiedot pohjavesialueista on esitetty PohjoisPohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan selostuksen liitteessä 3 **Suunnittelumääräykset:** Suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyyttä ei vaaranneta. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta. Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Vesiensuojeluviranomaisille on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen maankäytön muutoksia suunniteltaessa ja toteutettaessa.
	LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan suojelualueiden ulkopuolella olevia tärkeitä lintualueita sekä muita luontoarvoiltaan merkittäviä alueita. **Suunnittelumääräys:** Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuteen liittyvät arvot ja niiden säilymisen edistäminen.

tv-1 301	**TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv-1, 502) (Energia- ja ilmastovmkk)** Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Alueella ei ole voimassa MRL 33 § mukaista rakentamisrajoitusta. Luku merkinnän yhteydessä viittaa kaavaselostuksen alueluetteloon. **Suunnittelumääräykset:** Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös muut lähialueiden tuulivoimahankkeet ja yhteisvaikutukset. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät. Lisäksi tulee ottaa huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvitettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.
	MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE (2. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Suunnittelumääräykset: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota selvityksissä Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi (Pohjois-Pohjanmaan liitto, julkaisu B:86, 2015) sekä Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2011–2013 (Maaseutu-maisemat – arvokkaiden maisema-alueiden inventointi, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 2013) esitetyissä aluekuvauksissa selostettujen ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.
ALUEVARAUS-, VIIVA- JA KOHDEMERKINNÄT	
EO-tu	**TURVETUOTANTOALUE** Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoalueita, joilla on turpeen ottotoimintaa tai joilla on voimassa oleva ympäristölupa turvetuotantoa varten.

	LUONNONSUOJELUALUE (1. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. **Suunnittelumääräys:** Alueen ja sen ympäristön maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 § mukainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.
	VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ ARKEOLOGINEN ALUE (Energia- ja ilmastovmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen 7.11.2024 mukaiset valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK 2024). Alueilla on yksi tai useampi muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. **Suunnittelumääräys:** Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden säilymistä. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota VARK inventoinnissa todettuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin. Aluetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto. Kohteisiin liittyvistä lupa-asioista vastaa aina Museovirasto.
	MUINAISMUISTOKOHDE (2. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailla (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset. Suunnittelumääräys: Kohdetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
	VOIMAJOHTO 110 kV (Energia- ja ilmastovmkk) Merkinnällä osoitetaan toteutetut voimajohdot, joita koskee alueidenkäyttölain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
	KYLÄ (2. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan maaseutuasutuksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia, jotka ovat toimintapohjaltaan vahvoja, aluerakenteen tai ympäristötekijöiden kannalta tärkeitä tai sijaitsevat taajaman läheisyydessä. **Suunnittelumääräykset:** Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kyläkeskuksen asemaa on pyrittävä vahvistamaan sovittamalla yhteen asumisen, alkutuotannon ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet sekä kehittämällä kylän ydinaluetta toiminnallisesti, kyläkuvallisesti ja liikennejärjestelyiltään selkeästi hahmottuvaksi kohtaamispaikaksi. Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palvelujen kannalta edullisesti olevan kyläasutuksen sekä tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen.

	Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja -ympäristöön, vesihuollon järjestämiseen ja hyvien peltoalueiden säilyttämiseen maatalouskäytössä.
KOKO MAAKUNTAKAAVAN ALUETTA KOSKEVIA ALUEIDENKÄYTÖN PERIAATTEITA JA YLEISMÄÄRÄYKSIÄ:	
	MAA- JA METSÄTALOUS (2.vmkk) Yleisiä suunnittelumääräyksiä: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava hyvien ja yhtenäisten peltoalueiden säilyminen tuotantokäytössä. Maaseutua kehitettäessä on pyrittävä sovittamaan yhteen asutuksen tavoitteet ja maatalouden, mukaan lukien karjatalouden, toimintaedellytykset. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden ja -yksiköiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta. Metsätaloutta suunniteltaessa tulee edistää metsien monipuolista hyödyntämistä yhteen sovittamalla eri käyttömuotojen ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteita.
	TUULIVOIMALOIDEN RAKENTAMINEN (energia- ja ilmastovmkk) **Yleisiä suunnittelumääräyksiä:** Nämä yleiset suunnittelumääräykset koskevat kaikkea teollisen kokoluokan tuulivoimarakentamista maakunnassa, myös pienempiä hankkeita. Pohjois-Pohjanmaalla seudullisesti merkittävän tuulivoiman kokonaisuus on vähintään kymmenen voimalaa käsittävä tuulivoimahanke. Seudullista kokoa pienemmät, lähekkäin sijoittuvat alueet voivat muodostaa yhdessä seudullisesti merkittävän kokonaisuuden. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan tarkemmassa suunnittelussa tarkastella tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia. Mikäli seudullisesti merkittävää tuulivoimaa tutkitaan maakuntakaavassa osoitettujen, lähtökohdiltaan parhaiten teolliseen tuulivoimaan soveltuvien tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle, selvitysten ja vaikutusten arvioinnin tulee täyttää myös maakuntakaavan sisältövaatimukset ja maakuntakaavatasoinen yhteisvaikutusten arviointi. Laadittava kuntakaava ei saa olla ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteiden tai periaatteiden kanssa, eikä vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alue (tv-1 ja tv-2) on erityisominaisuutta kuvaava merkintä, joka mahdollistaa tarkemman suunnittelun, ei tarkka aluerajaus. Kuntakaavoituksessa tuulivoimaloiden alue täsmentyy tarkempien selvitysten ja vaikutusten arvioinnin perusteella maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueeseen tukeutuen. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitava viimeisin selvitystieto sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen tuulivoima alueiden kohdekuvaukset, myös jo toiminnassa olevien tuulivoimaloiden käyttöiän päättyessä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös muut lähialueiden energia- ja voimalinjahankkeet sekä hankkeiden yhteisvaikutukset. Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja merkittävien

	rakennettujen kulttuuriympäristöjen, mukaan lukien vedenalainen kulttuuriperintö ja muinaismuistolailla rauhoitettujen kiinteiden muinaisjäännösten ulkopuolelle. Maakuntakaavan luo-alueet, luonnonsuojelu- ja pohjavesialueet, Natura 2000 -verkoston ja harjujensuojeluohjelman alueet sekä merkittävät virkistysalueet eivät sovellu tuulivoimarakentamiseen. Maisemallisesti herkällä Oulujärven ranta-alueella teollisen kokoluokan tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 5 km etäisyydelle Oulujärven ranta-alueesta maisemavaikutusten vähentämiseksi. Seudullisesti merkittävä tuulivoimarakentaminen tulee sijoittaa ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimaloiden sijoittamista myös muille alueille, mikäli selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla voidaan varmistua siitä, ettei alue yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittävästi lisää tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia muihin elinkeinoihin, asutukseen, luontoympäristöön, tuulivoimalle herkille lajeille, Natura 2000 verkostoon sekä ekologisen verkoston ja sen ydinalueiden säilymiseen tai muuhun ympäristöön. Laajamittaista tuulienergiatuotantoa suunniteltaessa on huolehdittava siitä, että tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on arvioitava tuulivoimahankkeen vaikutukset vaikutusalueella sijaitseviin Natura-alueisiin ja varmistaa ettei hankkeesta aiheudu erikseen ja yhdessä jo toteutuneiden tuulivoima-alueiden ja vireillä olevien muiden tuulivoima-alueiden kanssa Natura-alueen suojeluperusteena olevalle lajistolle tai luontotyypille merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava valtakunnallisten ja maakunnallisten ekologisten yhteyksien säilyminen eheinä ja toimivina. Tuulivoimalle herkkien lajien osalta on käytettävä viimeisintä saatavilla olevaa valtakunnallista ja alueellista selvitystietoa. Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa maakotkan ydinreviirien ja linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle (IBA, FINIBA ja MAALI-alueet). Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista myös näille alueille, mikäli voidaan varmistua siitä, ettei tuulivoimarakentaminen yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa heikennä linnustoarvoja. Muuttolinnustoon kohdistuvien yhteisvaikutusten ehkäisemiseksi voimalat tulee sijoittaa ensisijaisesti Pohjois-Pohjanmaan rannikon päämuuttoreitin (PPL 2021) ja linnuston tärkeiden levähtämisalueiden ulkopuolelle. Tuulivoima-alueiden tarkemmassa suunnittelussa tulee turvata riittävä etäisyys metsäpeurojen esiintymis- ja vasomisalueisiin sekä turvata niiden väliset ekologiset yhteydet. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset, myös tuulivoimatuotannon edellyttämien voimalinjojen suunnittelun ja toteuttamisen yhteydessä.

	Tuulivoiman vesistövaikutuksiin, etenkin vesistökuormituksen riskin riittävään huomioimiseen happamien sulfaattimaiden ja mustaliuskeiden esiintymisalueilla, on kiinnitettävä tarkemmassa suunnittelussa erityistä huomiota. Tuulivoimahankkeiden suunnittelussa ja hankekohtaisissa vaikutusten arvioinneissa tulee huomioida valuma-alueiden muutosten ja vedenpidätyskyvyn muutokset, joista helposti muodostuu ennakoimattomia kerrannaisvaikutuksia runsaan tuulivoimarakentamisen alueilla. Lisäksi tuulivoima- ja voimajohtorakentamisen on huomioitava virtavesieliöstön vapaan liikkumisen turvaaminen tiestörakentamisessa, eroosioherkkyyden huomioiminen virtaamia äärevöitettäessä sekä rantavyöhykkeen olosuhteiden ja pienten virtavesien olosuhteiden turvaaminen. Lisäksi vaikutusten arvioinnissa on huomioitava yhteisvaikutukset muiden suuresti maankäyttöä muuttavien hankkeiden kanssa. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä, meripelastustoiminnasta, merenkulun tutka- ja radiojärjestelmistä ja muusta toiminnasta johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvitettävä tuulivoimaloiden toiminta- ja rakentamisaikaisten kuljetusten vaikutukset kansallisesti ja kansainvälisesti. Ilmatieteen laitoksen säätutkien osalta vaikutusarviointi on tehtävä myös yli 20 kilometrin etäisyydellä sijaitseviin tuulivoima-alueisiin, jos ne sijaitsevat alle 10 kilometrin etäisyydellä 20 kilometrin etäisyysrajan sisäpuolella olevista tuulivoima-alueista. Tarvittaessa on neuvoteltava mahdollisuudesta järjestää kompensaatiomittausasemia laajojen tuulivoima-alueiden yhteyteen (noin yli 10 voimalaa tai alue yli 20 km2). Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on kuultava puolustusvoimia. Suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten sensori- ja tietoliikennejärjestelmien turvaamisesta johtuvat rajoitteet. Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto puolustusvoimien Pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 kilometrin etäisyydelle puolustusvoimien alueista eikä alle 12 kilometrin etäisyydellä varalaskupaikoista. Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin. Suunnittelua on tehtävä mahdollisimman varhaisessa hankevaiheessa yhteistyössä muiden energiantuotannon hanketoimijoiden, kuntien, viranomaisten sekä kanta- ja alueverkkoyhtiöiden kanssa. Lisäksi on arvioitava sähkönsiirron yhteisvaikutukset muiden voimajohtohankkeiden kanssa sekä maalla että merellä.
	RAKENTAMISRAJOITUS (Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, 3. vmkk) Virkistys- ja suojelualueiksi sekä liikennettä ja teknistä huoltoa varten maakuntakaavassa osoitettuja alueita koskee alueidenkäyttölain 33 § mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Rajoitus ei koske virkistys- ja matkailukohteen kohdemerkintää, kehittämisperiaatemerkintöjä eikä alueiden erityisominaisuuksia kuvaavia merkintöjä.

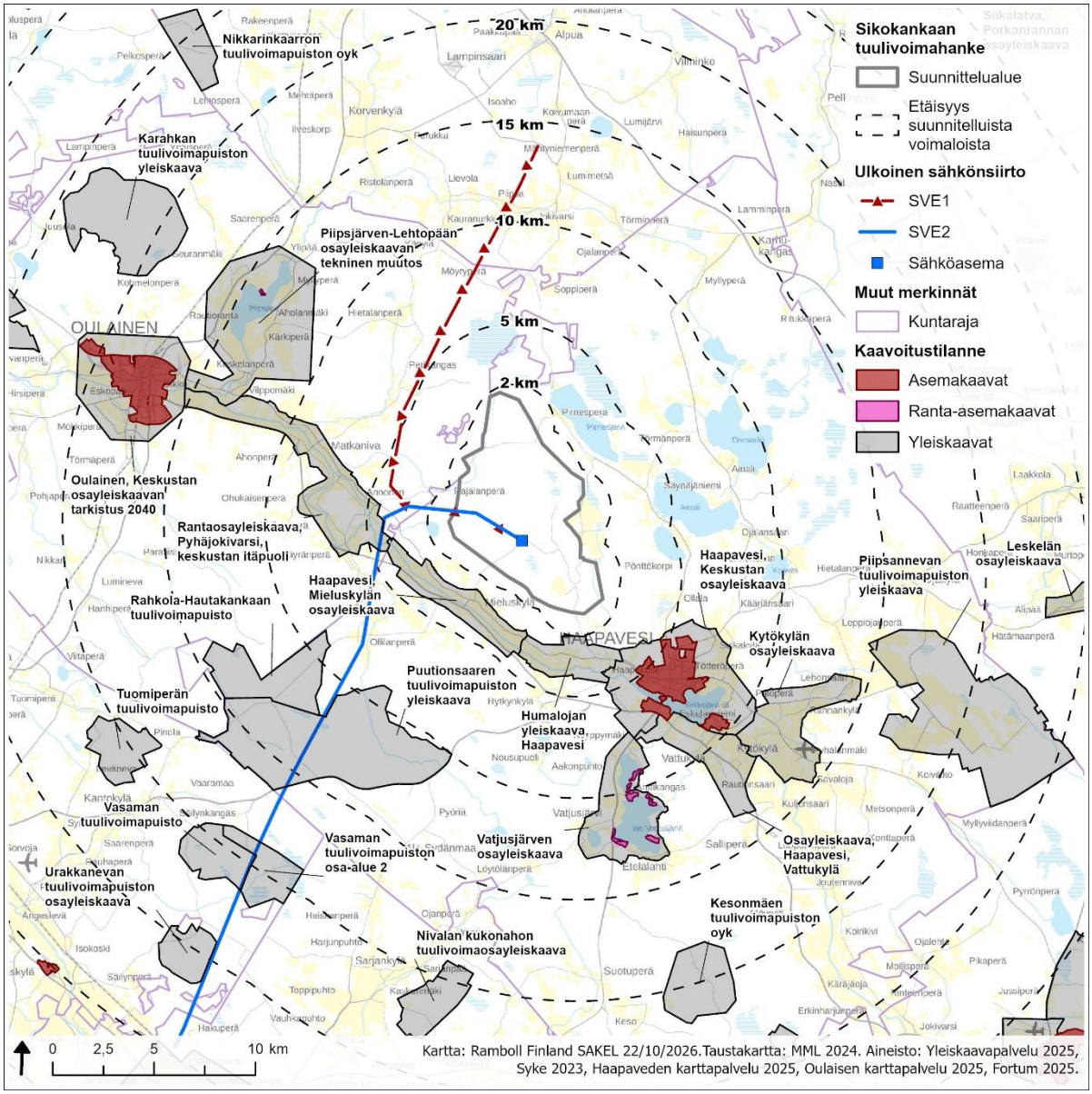
4.3 Yleiskaavat

Hankealueen ympäristössä voimassa olevat yleiskaavat

Tuulivoimapuiston suunnittelualueella ei ole voimassa yleiskaavoja. Suunnittelualueen läheisyydessä voimassa olevien osayleiskaavojen ja asemakaavojen rajaukset on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 4.2). Alla on lueteltuna voimassa olevat yleiskaavat eri etäisyysvyöhykkeillä.

Lähimmillään alle 5 km etäisyydelle suunnittelualueesta sijoittuvat voimassa olevat yleiskaavat:		
Kaavan nimi	Kunta	Hyväksytty, pvm
Mieluskylän osayleiskaava	Haapavesi	14.12.2009
Humalojan yleiskaava	Haapavesi	21.3.2007
Keskustan osayleiskaava	Haapavesi	21.3.2011
Rantaosayleiskaava, Pyhäjokivarsi, keskustan itäpuoli	Oulainen	11.11.2015
Lähimmillään noin 5-10 km etäisyydelle suunnittelualueesta sijoittuvat voimassa olevat yleiskaavat:		
Kytökylän osayleiskaava	Haapavesi	30.6.1999
Vattukylän osayleiskaava	Haapavesi	18.2.2019
Vatjusjärven osayleiskaava	Haapavesi	31.3.2014
Puutionsaaren tuulipuiston osa yleiskaava	Haapavesi	22.2.2021, KHO:n päätös 23.5.2024, kuulutettu voimaan 23.5.2024
Piipsjärven-Lehtopään osayleiskaavan teknin-nen muutos	Oulainen	9.11.2022
Lähimmillään noin 10-20 km etäisyydelle suunnittelualueesta sijoittuvat voimassa olevat yleiskaavat:		
Kesonmäen tuulivoimapuiston osayleiskaava	Haapavesi	16.12.2019
Piipsannevan tuulivoimapuiston osayleiskaava	Haapavesi	22.2.2021, KHO:n päätös 23.5.2024, kuulutettu voimaan 23.5.2024
Keskustan osayleiskaavan tarkistus 2040	Oulainen	3.6.2020, voimaan kokonaan 25.1.2022
Karahkan tuulivoimapuiston osayleiskaava	Oulainen	3.2.2021
Tuomiperän tuulivoimapuiston osayleiskaava	Ylivieska	4.6.2014
Kukonahon tuulivoimaosayleiskaava	Nivala	23.1.2014

Voimassa olevien yleis- ja asemakaavojen rajaukset noin 20 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 4.2).

Kuva 4.2. Suunnittelualueen läheisyydessä voimassa olevien yleis- ja asemakaavoitettujen alueiden rajaukset.

Vireillä olevat yleiskaavat

Seuraavassa luettelossa on esitetty suunnittelualueen ympäristössä noin 30 kilometrin etäisyydelle sijoittuvat hankkeet, joiden kaavoitusaloite on hyväksytty kunnissa, tai ne ovat tulleet vireille, kun osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu nähtäville:

Kaavan nimi	Kunta	Etäisyys lyhimmillään hankealueesta	Sijainti hankealueeseen nähden	Vaihe
Matkanivan tuulipuiston osayleiskaava	Oulainen, Haapavesi	0 km	länsi	Vireilletulo 29.4.2025
Haaponeva tuulipuiston osayleiskaava	Haapavesi	0 km	itä	Vireilletulo 15.4.2024
Hautakankaan tuulivoimapuisto osayleiskaava	Oulainen	7 km	lounas	Vireilletulo 29.3.2021

Koivulannevan tuulivoimapuiston osayleiskaava	Haapavesi	12 km	etelä	Kaavoitusaloite hyv. 20.6.2023
Leuvannevan tuulipuiston osayleiskaava	Siikalatva ja Siikajoki	16 km	koillinen	Vireilletulo 6.6.2022
Kivinevan tuulivoimapuiston osayleiskaava	Siikalatva	18 km	koillinen	Vireilletulo 5.6.2023
Taikkonevan tuulivoimapuiston osayleiskaava	Siikalatva	22 km	koillinen	Luonnos nähtävillä kevät 2024
Keson tuulivoimapuiston laajennuksen osayleiskaava	Haapavesi	17 km	kaakko-etelä	22.5.2023
Vasaman tuulipuiston osayleiskaava, osa-alue 1 (ei-seudullinen)	Ylivieska	20 km	lounas	KV hyv. 18.6.2024
Vasaman tuulipuiston osayleiskaava, osa-alue 2	Ylivieska	20 km	lounas	Ehdotus nähtävillä kevät 2024
Tuulikaarron tuulipuisto	Kärsämäki, Siikalatva	21 km	itä-kaakko	Kaavaluonnos nähtävillä syksy 2023
Nikkarinkaarron tuulivoimapuiston laajennuksen osayleiskaava	Raahe	24 km	luode	Vireilletulo 16.5.2023
Rahkakurun tuulivoimapuiston osayleiskaava	Merijärvi	24 km	länsi-luode	Vireilletulo 12.2.2024
Kettukankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava	Merijärvi	24 km	länsi	Vireilletulo 2023
Hankilan laajennus (Hankilannevan ja Kesonmäen tuulivoimapuistojen laajennus)	Kärsämäki	26 km	etelä	Vireilletulo 27.6.2022
Hakulinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava	Haapajärvi	27 km	etelä	Vireilletulo 10.8.2022

4.4 Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

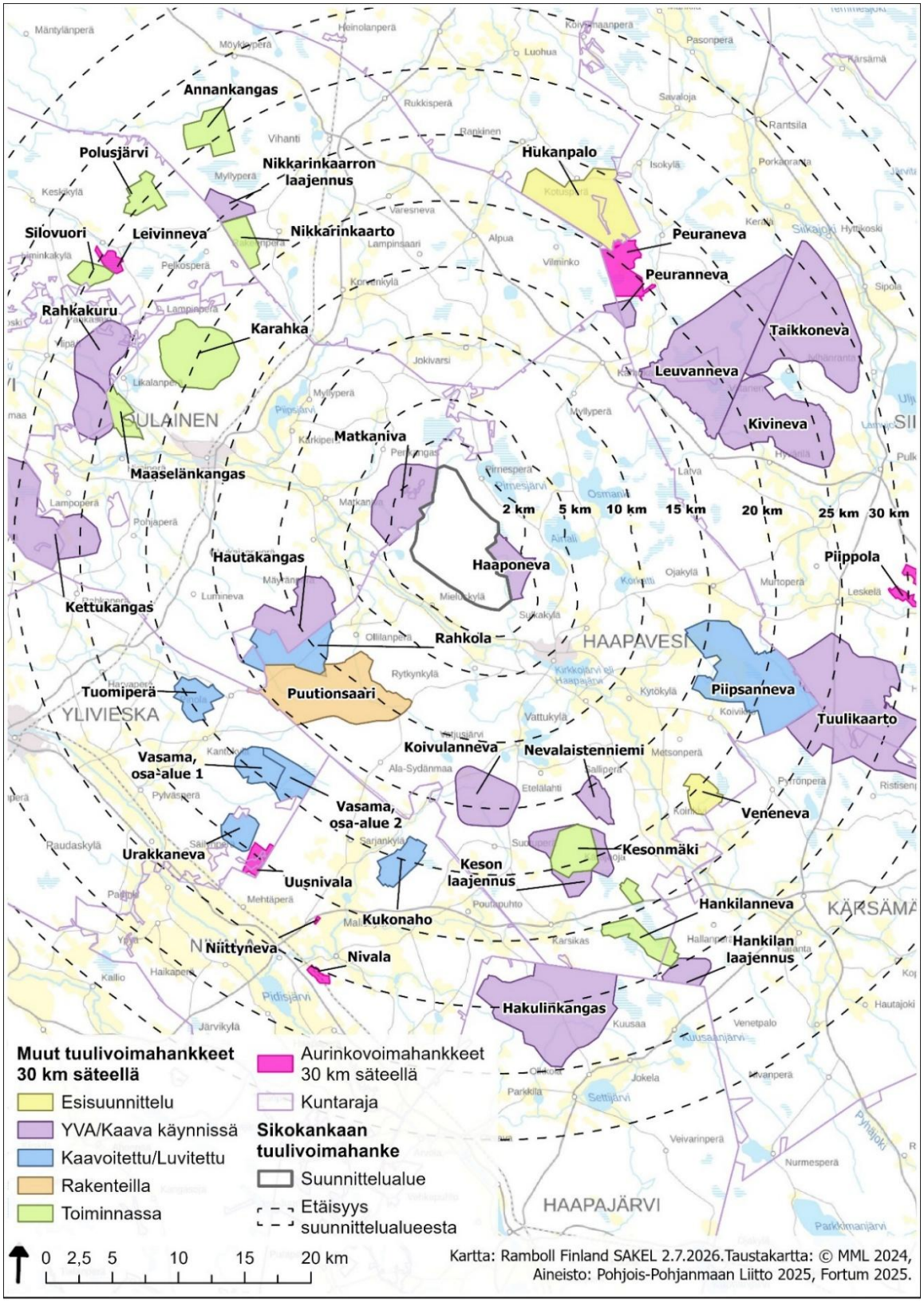
Sikokankaan tuulivoimapuiston suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asema- tai ranta-asemakaavoja. Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijaitsevat Haapaveden keskustassa eli noin 4–5 kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Lähimmät ranta-asemakaavoitetut alueet sijoittuvat Iso Vatjusjärven ranta-alueelle lähimmillään reilun kahdeksan kilometrin etäisyydelle hankealueesta kaakkoon:

- Ritolanniemen ranta-asemakaava, hyväksytty 1984,
- Pirttiniemen ranta-asemakaava, hyväksytty 1984,
- Hammasniemen ranta-asemakaava 1983,
- Hammanniemen rantakaava-asemakaavan muutos, hyväksytty 2001,
- Konttiniemen ranta-asemakaava, hyväksytty 1981,
- Takkulahden ranta-asemakaava, hyväksytty 1983
- Takkulahden ranta-asemakaavan muutos, hyväksytty 2010.

Oulaisen kunnan puolella lähin ranta-asemakaava on Piipsjärven rannalla noin 12 kilometrin etäisyydellä hankealueesta ja Oulaisten keskustan asemakaava 15 kilometrin etäisyydellä. Muita asemakaavoitettuja alueita ei sijoitu 20 kilometrin etäisyydelle hankealueesta.

4.5 Lähialueen tuulivoimahankkeet

Sikokankaan suunnittelualueen lähimmät suunnitteilla olevat tuulivoimahankeet ovat Haaponeva sekä Oulaisten kunnan puolella sijaitseva ja osittain myös Haapaveden kunnan alueelle sijoittuva Matkaniva (Hietasyrjänkangas). Lähin rakenteilla oleva tuulivoima-alue on Karahka, joka sijaitsee Oulaisissa noin 18 km etäisyydellä hankealueesta. Lähin tuotannossa oleva tuulipuisto on myös Haapavedellä sijaitseva Kesonmäki, joka on noin 17 kilometrin etäisyydellä Sikokankaasta. Ympärillä olevan alueen tuulivoimahankkeet on esitetty seuraavassa kartassa (Kuva 4.3).

Kuva 4.3. Alle 30 km päässä suunnittelualueesta sijaitsevat vireillä olevat tuuli- ja aurinkovoiman yleiskaavat ja hankkeet. Aluerajaukset ovat suuntaa antavia. Tilanne on päivitetty 07/2026. Kolme Hankilan laajennushankkeen voimalaa sijoittuu toiminnassa olevan Hankilannevan tuulipuiston kaava-alueelle. Lisäksi Hankilan ja Keson laajennushankkeiden myötä niiden hankealueille on suunnitteilla pieniä aurinkovoima-alueita, jotka sijoittuvat hanke- ja kaava-alueille.

5. LAADITTAVAT SELVITYKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kaavoituksen lähtö- ja selvitysaineistoina toimivat YVA-menettelyä varten laadittavat ympäristöselvitykset. Tuulivoimaloiden sijoittaminen tulee perustumaan sijoitussuunnitelmiin sekä laadittaviin erillisselvityksiin, mallinnuksiin, arviointeihin ja saatavaan palautteeseen. Osayleiskaavan valmistelussa huomioidaan seuraavat YVA-menettelyä varten laadittavat erillisselvitykset:

- Luontoselvitykset
    - Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
    - Viitasammakkoselvitys
    - Liito-oravaselvitys
    - Lepakkoselvitys
    - Lumijälkilaskenta
    - Saukkoselvitys
    - Metsäpeuraselvitys
    - Riistakameraselvitys
    - Suden elinympäristötarkastelu (kirjallinen)
- Linnustoselvitykset
    - Muuttolinnustoselvitys: syys- ja kevätmuuton seuranta
    - Pöllöselvitys
    - Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys
    - Pesimälinnustokartoitukset ja lintujen pesimäaikainen lentoseuranta
    - Petolintuseuranta
    - Maakotkan törmäysmallinnus ja vaikutusten arvio (kirjallinen)
- Natura-tarveharkinta tai -arviointi
- Maisemaselvitys
    - Näkymäalueanalyysi maastomallin avulla
    - Maastokäynti ja valokuvaus
    - Valokuvasovitteet (havainnekuvat)
- Melumallinnus
- Välkemallinnus
- Arkeologinen inventointi
- Asukaskysely
- Erikoiskuljetusreittien liikenteellinen saavutettavuusselvitys

Osayleiskaavoituksen yhteydessä arvioidaan AKL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisesti kaavan toteuttamisen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön. Arvioinnissa tarkastellaan tuulivoimapuiston rakentamisen, käytön ja käytöstä poiston vaikutuksia.

Osayleiskaavoituksen rinnalla on samanaikaisesti meneillään Sikokankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely). YVA-menettelyn yhteydessä tutkitaan hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään osayleiskaavoituksessa, jossa ratkaistaan hankkeen toteuttaminen. Tarkempia selvityksiä tehdään tarpeen mukaan hankkeen edetessä. Osayleiskaavassa määritellään muun muassa voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Kaavassa voidaan antaa myös määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi.

Kaavoituksen kannalta keskeisimpiä selvitettäviä vaikutuksia ovat:

- vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja elinkeinoihin
- vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

- liikennevaikutukset
- vaikutukset ilmastoon
- meluvaikutukset ja varjon vilkkumisen vaikutukset
- vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen (mm. asuminen, metsästys ja virkistys)
- vaikutukset kasvillisuuteen, eläimiin, suojelukohteisiin ja ekologisiin yhteyksiin
- vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pinta- ja pohjavesiin
- turvallisuusvaikutukset
- vaikutukset puolustusvoimien toimintaan (mm. tutkavaikutukset)
- lentoestevaikutukset
- yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

Vaikutukset voivat olla joko myönteisiä tai kielteisiä.

6. OSAYLEISKAAVOITUKSEN VAIHEET, AIKATAULU JA OSALLISTUMINEN

Haapaveden kaupungin kaupunginhallitus on päättänyt käynnistää Sikokankaan alueelle osayleiskaavan laatimisen kokouksessaan 25.9.2023 (235 §). Päätöksen mukaan osayleiskaava laaditaan MRL (nykyisin AKL) 77 a §:n mukaisena yleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan rakennusluvan perusteena.

Hankkeen yleissuunnittelua sekä alueen kaavoitusta tehdään samaan aikaan ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) kanssa. Kaavoitus jatkuu ja tarkentuu arviointimenettelyn jälkeen muun muassa ympäristöselvitysten tulosten perusteella.

Sikokankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnos ja YVA-selostus asetetaan nähtäville yhtä aikaa syksyllä 2026. Osayleiskaavaehdotus valmistellaan kaavaluonnoksen ja YVA-selostuksesta saadun perustellun päätelmän jälkeen vuoden 2027 alkuvuoden aikana, jolloin osayleiskaavaehdotus tulisi nähtäville alkuvuodesta 2027, ja osayleiskaavan hyväksymiskäsittely olisi Haapaveden kaupunginvaltuustossa keväällä 2027.

6.1 Osallistuminen kaavoitukseen

Alueen osayleiskaavoituksen osallistuminen ja vuorovaikutus tapahtuu:

1. yleisötilaisuuksissa
2. mielipiteen toimittamisella **kuntaan** kaavaluonnoksesta nähtävilläolon aikana
3. muistutuksen toimittamisella **kuntaan** kaavaehdotuksesta nähtävilläolon aikana
4. ottamalla suoraan yhteyttä kunnan tai konsultin edustajaan.

Viranomaisten kanssa pidetään maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset viranomaisneuvottelut ja tarpeen mukaan työneuvotteluita.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja YVA-ohjelma ovat yhtä aikaa nähtävillä, ja vastaavasti tavoitteena on, että myös osayleiskaavaluonnos ja YVA-selostus ovat yhtä aikaa nähtävillä. **YVA-ohjelmasta ja YVA-selostuksesta jätettävät kirjalliset palautteet toimitetaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle.** Suullista palautetta suunnittelusta eli osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja YVA-ohjelmasta sekä osayleiskaavaluonnoksesta ja YVA-selostuksesta voi antaa niitä koskevissa yhteisissä yleisötilaisuuksissa tai ottamalla yhteyttä kuntaan tai kaavakonsulttiin kaavoitusasioissa. YVA-menettelyn osalta yhteyttä voi ottaa myös suoraan hankkeesta vastaavaan, YVA-konsulttiin tai yhteysviranomaiseen.

6.2 Tiedottaminen

Sikokankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan vaiheista, sisällöstä, yleisötilaisuuksista, mahdollisuuksista mielipiteen esittämiseen sekä luonnoksen ja ehdotuksen nähtävilläolosta tiedotetaan seuraavilla tavoilla:

- ilmoituksina, kuulutuksina ja tiedotteina sanomalehdissä
- Haapaveden kaupungin internetsivuilla
- kirjeitse kaava-alueen maanomistajille ja -haltijoille (aloitusvaiheessa).

Viralliset kuulutukset julkaistaan Haapavesi-lehdessä sekä naapurikuntien paikallislehdissä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos ja -ehdotusaineisto ovat luettavissa niiden nähtävilläolon aikana Haapaveden kirjastolla (Urheilutie 64 B) sekä kaupungin internetsivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut virallisesti nähtävillä 18.10.-17.11.2024.

6.3 Osalliset

Osallisia ovat vaikutusalueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

- Maanomistajat ja alueiden haltijat sekä jakokunnat
- Rakennusten omistajat
- Lähiympäristön asukkaat ja loma-asukkaat
- Yrittäjät
- Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
    - Energiayhtiöt
    - Suomen Erillisverkot Oy
    - Digita Oy
    - DNA Oyj
    - Elisa Oyj
    - Telia Finland Oyj
    - Fingrid Oyj
    - Finavia Oyj
    - Pyhäjokialueen ilmailukerho PYIK ry
    - Kylätoimikunnat ja -yhdistykset
        - Haapaveden Kylät ry
        - Mieluskylä
        - Humalojan Kyläyhdistys ry
        - Ollalan kyläyhdistys ry
        - Ainalin nuorisoseura ry
        - Rytkynkylän vesienhoitoyhdistys ry
        - Vatjusjärven kylätoimikunta
    - Asukasyhdistykset
    - Haapaveden latu ry
    - Maa- ja kotitalousyhdistykset
        - Haapaveden Martat ry
    - Maamiesseurat
        - Kytökylän maamiesseura
    - Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys
    - Luonnonsuojeluyhdistykset ja -piirit
        - Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri
        - Pyhäjokialueen Luonnonsuojelu yhdistys ry PyLsY
    - WWF Suomi
    - Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut
    - Metsänhoitoyhdistys Haapavesi-Kärsämäki
    - Metsästysseurat ja -yhdistykset
        - Haapaveden metsästysyhdistys ry
        - Mieluskylän Erä
        - Apajan Metsästysseura ry
    - MTK Pohjois-Suomi ry
    - Museo- ja kotiseutuyhdistykset
        - Haapavesi-seura ry
    - Riistanhoitoyhdistykset
        - Haapaveden riistanhoitoyhdistys
        - Suomen riistakeskus, Oulun aluetoimisto

  - Tiekunnat, vesiosuuskunnat ja jakokunnat
  - Ilmatieteen laitos
  - Cinia Group Oy
  - Elinkeinoelämän yhdistykset
  - Muut mahdolliset yhteisöt
- Viranomaistahot
  - Haapaveden kaupunki
  - Nivalan kaupunki
  - Oulaisten kaupunki
  - Raahen kaupunki
  - Ylivieskan kaupunki
  - Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, (31.12.2025 asti)
  - Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskus, (1.1.2026 alkaen)
  - Pohjois-Pohjanmaan liitto
  - Pohjois-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo
  - Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
  - Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde
  - Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (AVI), (31.12.2025 asti)
  - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
  - Luonnonvarakeskus Luke
  - Lupa- ja valvontavirasto, (1.1.2026 alkaen)
  - Metsähallitus Luontopalvelut
  - Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti, Maavoimien esikunta ja Ilmavoimien esikunta
  - Suomen metsäkeskus
  - Väylävirasto
  - Muut viranomaiset harkinnan mukaan

6.4 Kaavoituksen suunniteltu aikataulu

AJANKOHTA	VAIHE	HALLINNOLLINEN KÄSITTELY	OSALLISTUMINEN JA TIEDOTTAMINEN
KAAVAN ALOITUSVAIHE JA VIREILLETULO			
Syksy 2023	Kaavoitusaloite	Kaupunginvaltuuston päätös 25.9.2023 § 235	
Syksy 2024	**Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS)** laatiminen ja nähtäville asettaminen YVA-ohjelma yhtä aikaa nähtävillä	Kaupunginhallituksen päätös 19.8.2024 kaavan vireilletulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta	Kuulutus kaavan vireille tulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta OAS:n kuulutettu nähtävilläoloaika oli 18.10.-17.11.2024 OAS nähtävillä kaupungin tiloissa ja internet-sivuilla OAS:sta pyydetään lausunnot viranomaisilta Osallisilla mahdollisuus esittää mielipide OAS:sta. Mielipide toimitetaan kuntaan. Palaute YVA-ohjelmasta toimitetaan ELY-keskukselle. Yhteinen yleisötilaisuus tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta ja kaavan OAS:sta
KAAVAN VALMISTELUVAIHE			

Alkuvuosi 2026	**Kaavaluonnoksen laatiminen** OAS:sta saadun palautteen ja YVA:n yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antaman lausunnon pohjalta.		Viranomaisneuvottelu keväällä 2026 ennen kaavaluonnoksen nähtäville asettamista
Syksy 2026	**Kaavaluonnoksen nähtäville asettaminen** YVA-selostus yhtä aikaa nähtävillä	Kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta päättäminen kunnanhallituksen kokouksessa	Kaavaluonnos nähtävillä vähintään 30 vuorokautta Kuulutus kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta ja yleisötilaisuudesta Yhteinen yleisötilaisuus YVA-selostus-vaiheen kanssa Osalliset voivat jättää kaavaluonnoksesta kunnalle mielipiteen. Palaute YVA-selostuksesta toimitetaan ELY-keskukselle. Viranomaisilta pyydetään lausunnot.
KAAVAN EHDOTUSVAIHE			
Loppuvuosi 2026 – talvi 2027	Kaavaluonnoksesta saadun palautteen ja YVA-selostuksesta saadun perustellun päätelmän huomioonottaminen kaavaehdotuksen laatimisessa sekö vastineiden laatiminen		Viranomaisneuvottelu tarpeen mukaan
Alkuvuosi 2027	**Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen**	Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta päättäminen kunnanhallituksessa	Kaavaehdotusaineisto nähtävillä vähintään 30 vuorokautta Kuulutus kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta ja yleisötilaisuudesta Yleisötilaisuus Osalliset voivat jättää kaavaehdotuksesta kunnalle muistutuksen. Viranomaisilta pyydetään lausunnot.
Kevät 2027	Kaavaehdotuksen viimeistely hyväksymiskäsittelyä varten Muistutusten ja lausuntojen huomioonottaminen ja vastineiden laatiminen		Viranomaisneuvottelu tarvittaessa
KAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE			
Syksy 2027	Kaava-asiakirjojen viimeistely	Kaavan hyväksymiskäsittely kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa	Kuulutus hyväksymispäätöksestä
MUUTOKSENHAKU			
Syksy 2027	Kunnallisvalitus		Valitusmahdollisuus valtuuston päätöksestä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 30 vrk hyväksymispäätöksen tiedoksi saattamisesta Hallinto-oikeuden päätöksen sisällöstä riippuen valitus valituslupa Korkeimpaan hallinto-oikeuteen.
VOIMAANTULO			
	Voimaantulokuulutus		Kuulutus kaavan voimaantulosta, kun päätös on saanut lainvoiman

7. KAAVOITUKSEN VALMISTELU JA OHJAAMINEN

Kaavoitustyötä ohjaa Haapaveden kaupunki. Kaavakonsulttina toimii Ramboll Finland Oy.

8. LISÄTIETOJA KAAVOITUKSESTA

Haapaveden kaupunki

Tähtelänkuja 1
86601 Haapavesi

Yhteyshenkilö:
Maankäyttöpäällikkö Paulos Teka
puh. 044 759 1206
sähköposti: paulos.teka[at]haapavesi.fi

Kaavakonsultti

Ramboll Finland Oy
Kauppatori 1-3 F
60100 Seinäjoki

Yhteyshenkilöt:
Johtava asiantuntija Marketta Nummijärvi
puh. 044 491 3647
sähköposti: marketta.nummijarvi[at]ramboll.fi

Yksikönpäällikkö Juha-Matti Märijärvi
puh. +358 40 8256260
sähköposti: juha-matti.marijarvi[at]ramboll.fi

Hankkeesta vastaava

Sikokangas Wind Farm Oy
Postiosoite: PL 100, 00048 Fortum

Yhteyshenkilö:
Hankekehityspäällikkö Sisko Kotzschmar
puh. 044 7595 050
sähköposti: sisko.kotzschmar[at]fortum.com